

ישעיה ברכה

יוצא לאור ע"י אברכי הכולל שבקהילת "מקור חיים" יע"א בראשות מו"ר עט"ר הרה"ג רבי יוסף מוגרבי שליט"א

להצלחת דן בן חנה וזוג' עכב"ב-לבריאות שמירה עליונה והרמת קרן המזל וכט"ס לעד אכי"ר

גליון מס' 431

ערש"ק פרשת "ואתחנן", י"ב באב תשע"ד

כל אוזר יכול לקרב!

שבת נפלאה לפנינו שבת נחמו, בה מנחמנו הקב"ה ישתבח שמו בכל לעד ומפיה בנו תקוה, כמה צריכים אנו להתחזק בתורה ובמצוות, במידות וביראת שמים, באהבת ישראל ובחסדים כדי שבשנה הבאה נחוגג כולנו בבית מקדשינו ותפארתינו בחג הגדול תשעה באב! לא רק שצריכים אנו להתחזק אלא חובה גדולה מוטלת עלינו גם לחזק בפרט את אחינו התועים שלא זכו עדיין לטעום מהטעם הנהדר של תורתינו הקדושה ומהחיים היפים בצל המצוות. ובואו ותשמעו סיפור אמיתי עד כמה ישנה בורות וחוסר ידע בקרב אחינו התועים. אדם אחד היה עד ראייה במעשה של בחור שעדיין לא שייך לעדת שומרי המצוות, אותו בחור פלש לגן ילדים וסחב כמה משחקים לגג הגן. הגננות כמובן שלא העלו על דעתן שהמשחקים החסרים מצויים לא רחוק מאשר מעל ראשן, אותו אדם שהיה עד ראייה, רצה לקיים מצוות השבת אבידה. הוא בירר את הטלפון של הגן והתקשר להודיע את מיקום המשחקים החסרים. המזכירה שענתה הייתה המומה. היא שאלה בהתפלאות: "מה, יש מצוה מהתורה להשיב אבידה לבעליה? רק עכשיו שאמרת לי אני יודעת, איזה דבר נפלא!". אחים ואחיות יקרים, כמה רבים מאחינו התועים, היו מתקרבים לתורה ולמצוות אם אך היינו משקיעים בהם ומלמדים אותם עוד הנהגה ברוכה מהתורה הקדושה, עוד מצוה יקרה המאירה את חיינו, עוד הלכה חכמה הנותנת חיות לנפשנו. כמה מסכנים הם אותם אחים יקרים, הניזונים משמועות ומאנשים לא הגונים בלשון המעטה, המנסים בכל כוחם להכפיש את התורה הקדושה ואת לומדיה, רוצים הם להשחיר את המצוות היקרות ולגרום לעם להתרחק מדרך ישראל סבא. עד כמה מוטלת עלינו החובה להסביר ולקרב, ללמד ולהאיר פנים לכל אחד מישראל למען יזכה גם הוא להתקרב לתורה ולמצוות, ולראות שאין כמוה בכל העולם, לראות ולהבין שרק אדם שחי חיי תורה, חיי חיים, חיי יפים, חיי מלאים תוכן, מלאים תכלית, מלאים סיפוק! בפרשתינו אנו קוראים את הפסוק המפורסם הנאמר לפחות שלוש פעמים ביום בק"ש: "ושננתם לבניך ודברתם בם בשבתך בביתך בדרך ובשכרך ובקומך". בכל מקום צריכים אנו ללמוד תורה ולדבוק בה - בבית ובדרך, במקום העבודה ובחופשה, ביום ובלילה. צריכים אנו גם ללמד את הבנים שגם הם יזכו לגדולה שבמתנות - זוהי תורתנו הקדושה. אך לא רק עלינו ועל ילדינו מוטלת הזכות הגדולה ללמוד וללמד. רש"י הקדוש זצ"ל מפרש ומסביר במקום שמה שכתוב "לבניך" הכוונה לתלמידים. צריכים אנו להעמיד תלמידים הרבה וכמאמר התנא באבות, אך לא רק מי שהוא רב או מורה יכול להעמיד תלמידים. כל אחד מאיתנו יכול להירתם לנושא חשוב זה. אחד יכול להשפיע על משפחתו בשיחת טלפון ולקרב אותם לדרך התורה והמצוות והשני יכול לדבר עם שכנו שביבא עימו לתפילת ליל שבת. השלישי יכול למשוך את עמיתו לעבודה לשיעור תורה והרביעי יכול לשכנע את ידידו לשלוח את ילדיו למסגרות לימודים הדוגלות בהקניית ערכים ומידות, דרך ארץ ומעשים טובים. החמישי שלא ניהן בכוח דיבור יכול לחלק דיסקים ועלונים בשכונתו והשישי יכול לקחת טלפונים מהמעוניינים ולקשר אותם עם אנשים שעוסקים בקירוב רחוקים. השביעי יכול לשכנע ללכת לסמינר והשמיני יכול לתת ספר קודש לאחד ממכיריו. בקיצור כל אחד יכול לתרום את חלקו לענין כביר וחשוב זה. אין אנו צריכים לעשות הרבה, מספיק שאחינו יטעמו קצת מהטוב והזוך, מהנעימות והחמימות של התורה הקדושה ומצוותיה הנפלאות, הם כבר ימשיכו לבוא לבד, הם כבר יבקשו מעצמם עוד דרך להתקרב, עוד עצה להתחבר אל מחנה השכינה!

3 א ניהן לבוזיקה!

ישנם רגעים בחיי האדם בהם הוא מרגיש בודד, "לבד במערכה", סופג הוא מכה אחר מכה. ובלבו מתעוררת וצצה לה שאלה, האם ה' יתברך מרגיש בצערי, האם הוא נמצא עימי ומצר ביגוני?! ובאמת, זאת אחת מנפלאותיו של הבורא יתברך, שעם כל גדולתו ועוצם אהבתו ודאגתו האין סופית לכל יהודי ויהודי, יחד עם זאת ואולי בכדי לאפשר את הבחירה, שהיא מיסודות הבריאה, מצליח ה' יתברך א-ל מסתתר, "להתחבא" מעין רואה!!! וכעת מוטלת על היהודי העבודה לעמוד ולהתבונן, במי חפץ השם מכל האומות, למי נתן את תורתו - כלי חמדו ומתנה טובה מבית גנזיו שבת שמה, גם אותה לא לעצמו שמר אלא לעמו עם סגולה הנחיל באהבה! ולמי שכל זה לא מספיק, נוסף ונזכיר את הפירוש הנפלא של רבינו "אור החיים" זצוק"ל, "ואתם הדבקים בה' אלוקיכם - חיים כולכם היום", וביאר שהרי כתב הרמב"ם שאותיות ה' יתברך אסור למוחקן וכל המוחק אחת מאותיות שמותיו של ה' יתברך - לוקה! ואפילו האותיות המתווספות לשם ה', אם הם מלפניו כגון ל-ה' ומלוואה מותר למוחק את ה-ל' שלפני ה', אך אם האות מצטרפת אחרי שמו יתברך, אסור למוחק וכגון שכתוב אלוקיכם, אסור למוחק את ה-כ' ואת ה-ם'. ולכן חזר וכתב ואמר הדבקות של עם ישראל בה' יתברך אינה ארעית וניתנת למחיקה חלילה וחס, אלה ואתם הדבקים בה' אלוקיכם, שדבוקתכם היא כמו האותיות המתווספות אחרי שם ה' ולכן כתב אלוקיכם! שה-כ"ם" אף הן קדושות וכן היא קדושת עם ישראל ואינה ניתנת חלילה למחיקה! ואחרי שהראנו נפלאות, שדבקותנו בו אינה ניתנת חלילה לכילוי, השמחה אמורה את קרבנו למלאות, את פינו נפצה בתחינה ונודה לה' יתברך נורא העלילה, על אהבתו אותנו והשגחתו עלינו בכל עת עד כי יבוא גואל!

זמני כניסת השבת ויציאת השבת

	כניסת שבת	יציאת שבת	רבנו תם
ת"א	19:10	20:10	20:43
י-ם	18:55	20:08	20:46
חיפה	19:03	20:11	20:47
ב"ש	19:11	20:08	20:45

הפשרת השבוע: נחמו נחמו

על כן יאמרו המושלים - משל ונמשל

במדרש (דברים רבה פרשה ב') דרשו חז"ל על פסוק זה: זה שאמר הכתוב (תהילים ל"ט): "בתוכחות על עון יסרת איש ותמס כעש חמודו אך הבל כל אדם סלה". משל לנושה שבא לגבות את חובותיו מבעלי חובו, ומכיון שהכיר אותם היטב, ידע בדיוק על מי ניתן להכביד מאד כדי שיחזיר את חובו, ועל מי ניתן להכביד רק במעט כי מצבו באמת דחוק. בין בעלי החוב היה אחד עני מרוד ואביון, אותו הניח הנושה לנפשו ולא פנה אליו כלל... רואים אתם - התרברב העני בפני שאר בעלי החוב - אתכם לחץ הנושה ותבע את חובותיו, ואילו אותי עזב לנפשי! שוטה שכמוך! - אמרו בעלי החוב - אותך עזב מפני דלותך הרבה, ומדוע אתה מתפאר בכך?! כן הוא גם הנמשל. על עוון מי מריבה שחטא משה רבינו הוא נענש ולכן לא נכנס לארץ ישראל. ואם למשה רבינו כך, מה יאמרו שאר הבריות שיש בהם עוונות גדולים וחמורים?! הבל יאמרו כי משה רבינו נענש ולא נכנס לארץ, ואילו הם לא נענשו כלל...

(משלי המגיד מדובנא)

סיעה של סוחרים נכנסה אל אכסניה אחת שעמדה לה על אם הדרך. ביקשו האורחים מבעל האכסניה שיגיש לפניהם מזון ומשקה, והלה, שהכיר באורחים כי ממון בכיסם, הזדרז לערוך להם את השולחן. מה ברצונכם לאכול? שאל האכסנאי. ברצוני - אמר האחד - לאכול נזיד בקר משובח. וברצוני - אמר האחר - לאכול דג טרי. וכך מנו הסוחרים אחד אחד כל מיני מטעמים ערבים איש איש כאוות נפשו. לפתע נשמע קול חלש מאחת הפינות: אנא! הגש לי לחם כי רעב הנה... היה זה אורח עני שהזדמן אף הוא לאותה אכסניה. עזב האכסנאי את אורחיו ומיהר להגיש לחם לפני האיש. האם העני הזה קודם לנו? שאלו הסוחרים - והלא אנו מזמינים סעודת מלכים, ואתה מעדיף על פנינו לשרת את העני הזה תחילה?... אתם - השיב האכסנאי - מבקשים לעצמכם מעדנים, ואילו עני זה מבקש לחם להחיות את נפשו, כי מי יודע כמה זמן לא בא אוכל אל פיו... כן הוא גם הנמשל. לעיתים עומדים בעלי תאוה בתפילה ומבקשים בקשות שונות ומשונות להרבות את חפציהם וכבודם לעיני כל. לעומתם עומד אדם בתפילה ומבקש בדמעות לחם לילדיו הרכים... פונה הקדוש ברוך הוא אל תפילתו של זה ועונה לה מיד, כי אדם זה מבקש על נפשו ונפש ילדיו!

אל תיקרי הליכות אלא הלכות

בכדי שהיד סולדת בו, (מפני שהכלל תמיד "תתאה גבר", כלומר שהתחתון גובר על העליון, והואיל וכאן המים הצוננים למטה, הם גוברים על המים החמים הבאים עליהם ומצננים אותם, ואין בהם כדי לבשל), ויש להחמיר שלא יהיו המים הצוננים שבכוס מועטים, שיש חשש שיתבשלו על ידי המים החמים המרובים.

✓ מותר לשפוך מים צוננים לתוך כוס שיש בו מים חמים, שכלי שני אינו מבשל, ולכן מותר למזוג חלב קר לתוך כוס קפה אף שהיד סולדת בו, וכן מותר לשפוך מים חמים או תה חם שבטרמוס לכוס שיש בו חלב קר, ואפילו שהחלב מועט, מפני שהטרמוס דינו ככלי שני, ומכל שכן שהחלב מבושל והורתח כבר.

✓ מותר לתת קיתון של מים או של שאר משקים כנגד האש כדי להפיג צינתם, ובלבד שיתנם רחוק מהאש, בענין שאינו יכול להתחמם באותו מקום עד שתאה היד סולדת בו, ואפילו להניחו לשעה קלה שתפיג צינתו - אסור, כיון שיכול להתבשל שם.

✓ מותר להשתמש במיחם שמחובר לו צינור זכוכית העשוי כדי לדעת גובה המים שבמיחם, ואפילו שבשעת פתיחת הברז נכנסים מן המים שבצינור שאינם חמים כל כך אל תוך המים הרותחים שבמיחם.

✓ מי שקם בבוקר וראה שהאוכל הולך להשרף, יכול לקחת סיר ריק ולהניחו על הפלטה או על הגז, ועל הסיר הריק יניח את הסיר עם האוכל, אבל יזהר שלא יניח לבנתיים את סיר האוכל על גבי הקרקע, ושיהיה (לדעת הספרדים) רותח.

✓ אסור לערות מים רותחים בשבת לתוך התבשיל שהצטמק אפילו לאחר שהורד מן האש, (אבל מותר לשפוך מים מרובים מאוד ובבת אחת לתוך כלי ראשון שהורד מן האש, שהרי אין הצוננים מתבשלים בתוך הרותחים אלא מפשירים את הרותחים). ואם בדיעבד עבר ויצק מים חמים, מותר לאכול את התבשיל אפילו בשבת עצמו, וכל האיסור לכתחילה הוא לכלי ראשון, אבל אם עירה את התבשיל לתוך כלי שני מותר לערות עליו מים חמים. ולמנהג אחינו האשכנזים מותר לערות אפילו לכלי ראשון לאחר שהורד מן האש.

✓ מותר מצד הדין לערות מים חמים לתוך הכוס שהודח בצונן ועליו רסיסי מים שעלו מן הרחצה, וכן כשיש כפית בתוכה שהודחה ומשקה תופח עליה, ואין צורך לנגבם קודם שיערה עליהם מים חמים. מכל מקום יש לנער הכוס מן הצונן שבו לפני שיערה מים חמים לתוכו. וכן ינער הכפית תחילה ואחר כך יערה מכלי ראשון עליה, והמחמיר לערות באמצעות כלי אחר, או לאחר ניגוב הכוס והכפית - תבוא עליו ברכה. (מכל מקום יזהר מאוד בכוס צר שלא יבוא לידי סחיטה).

(השבת והלכותיה)

✓ דבר שנאפה או נצלה מותר לבשלו בשבת במשקה, ולכן מותר לתת פת במרק חם שהיד סולדת בו ואפילו בכלי ראשון. וכן מותר (לספרדים שנוהגים כמרן השלחן ערוך) לערות מים רותחים ממיחם העומד על האש לתוך כוס שיש בו קפה, מפני שהקפה קלוי מערב שבת, ואין בישול אחר קלייה, והמחמיר לתת הקפה לתוך הכוס רק לאחר שעירו בו המים החמים כדי שיהיה כלי שני - תבוא עליו ברכה. וכן מותר (גם לאחינו האשכנזים) לערות מים רותחים ממיחם העומד על האש לתוך כוס שיש בו נס קפה, מפני שהנס קפה נתבשל לפני כן, ואין בישול אחר בישול, אבל טוב להחמיר אם אפשר לתת הנס קפה על המים החמים שבכוס, וכנ"ל לגבי קפה רגיל.

✓ אם בישל את עלי התה מערב שבת על האש, וכלו מי התמצית בשבת, מותר לערות בשבת מים חמים מהמיחם העומד על הפלטה על העלים המבושלים לעשות מי תמצית, אבל אם לא בישלום מערב שבת, אלא רק עירו עליהם מים חמים מכלי ראשון בשבת, יש מחלוקת אם מותר להוסיף ולערות מים חמים על העלים הללו כשכלו מי התמצית בשבת, ולכתחילה ראוי להרתיח את עלי התה מערב שבת לצאת מידי ספק.

✓ כשרוצה לעשות תה בשבת, לא ישפוך תחילה אל הכוס את מי התמצית ויערה עליהם רותחים מכלי ראשון, אלא ישפוך תחילה מים חמים לכוס, ואחר כך ייתן מי התמצית על המים החמים, אלא אם כן גם מי התמצית חמים שהיד סולדת בהם, שאז מותר לערות עליהם חמין.

✓ אם לא בישל את עלי התה כלל מערב שבת, יש להקל ליתנם בכלי שלישי. וכן הדין בשקיות תה יתנם בכלי שלישי, אם לא הכין מערב שבת תמצית, (כלי שלישי הכוונה שלאחר שמזג מים מהמיחם לתוך כוס ימזוג את המים לכוס אחר והוא נקרא כלי שלישי).

✓ נכון להחמיר שלא לסחוט לימון לתוך כוס תה חם שהיד סולדת בו, מפני שהלימון נחשב דבר חריף שמתבשל אף בכלי שני. ושיעור "היד סולדת בו", אם נמנע מלשתותו מרוב חומו נחשב להיד סולדת, ואם שותה מבלי לצננו לא נחשב להיד סולדת.

✓ אסור לתת תבלין על גבי מרק או תבשיל חם שהיד סולדת בו אם עוון בקערה שנתבשלו בה על האש, אפילו אם אין הקדרה נמצאת עתה על האש, כיון שכלי ראשון אפילו לאחר שהעבירוהו מעל האש מבשל כל זמן שהיד סולדת בו, אבל מותר לתת בתוך הקדרה מלח אם אינה עומדת על האש.

✓ אם עירה את המרק לתוך צלחת, מותר לתת אפילו תבלין בתוך הצלחת, אף על פי שהמרק חם שהיד סולדת בו, מפני שהתבלין הוא קשה ואין להחמיר בו בכלי שני.

✓ מותר ליצוק מים חמים אפילו מכלי ראשון שעל האש (דרך הברז) לתוך מים צוננים שבכוס, אף על פי שמתחממים

מטעמים לשבת

"ועתה ישראל", לאחר שהסברתי לכם מדוע איני נכנס עימכם לארץ ישראל, מאחר שבמשך כל ימי חיי לא עברתי אלא עבירה אחת ויחידה, וגם היא כה דקה מן הדקה עד שכל המפרשים נילאו מלהסבירה. ובכל זאת לא נפקד העוון והחומרה כה רבה עד שתקט"ו תפילות כמניין "ואתחנן" לא הועילו להעביר את רועה הגזירה, והקב"ה דקדק עימי כחוט השערה - הן תבינו מעתה כמה עליכם להיות זהירים בשמירת התורה והמצוות! "ועתה ישראל, שמע אל החוקים ואל המשפטים".

(מעייין השבוע)

רואים אנו מדברי הכתוב, שיראת שמים אינה באה לאדם בנקל, אלא צריך ללמוד ליראה, דהיינו שחובה קדושה מוטלת על האדם ללמוד בספרי מוסר כדי להכיר את מי שאמר והיה עולם, ועל ידי כן יגיע ליראת ה', וכפי שאמרו רבותינו (אבות ב,ה): "אין בור יראה חטא ולא עם הארץ חסיד".
(תורת הפרשה)

"ועתה ישראל שמע את הזוקים ואל המשפטים" (ד,א)

מהו "ועתה ישראל", עכשיו דוקא? אלא, כתב רבינו חיים כהן זצ"ל מארם צובא בספרו "תורת חכם", שהפסוק נסוב על האמור לפניו:

"שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד" (ו,ד)

מעיר כאן הגאון רבי אליהו לאפיאן זצ"ל בעל "לב אליהו": "ה' - זה מידת הרחמים, "אלוקים" - זה מידת הדין, אבל שתי ההנהגות הם - "ה' אחד", כלומר, אף על פי שרואים שה' יתברך מתנהג כביכול איתנו פעם במידת הדין ופעם במידת הרחמים, יש לדעת שה' הוא אחד - ללא שום שינויים חלילה, אלא השינוי הוא בנו ותלוי במעשינו (חוכמת המצפן)
(תורת הפרשה)

"ושננתם לבניך" (ו,ז)
"אשר ילמדון ליראה אותי" (ד,י)

מוזקנים אתבונן - סיפורי צדיקים

הגאון הקדוש רבי יהודה בן מויאל זצ"ל, רבה של קהילת מוגאדור שבמרוקו, חריף ובקי היה בכל מכמני התורה, בנגלה ובנסתר. והואיל ו"ליכא דלא רמיזא באורייתא" והחכמות כולם מצויות בתורה הקדושה, שלט בכל חכמה ומדע. קונסול לונדון במוגאדור, יהודי בשם לומברוזו, שלח את בניו ללמוד מתמטיקה באוניברסיטה של לונדון. שנים רבות למדו והשתלמו, ושבו לעירם מוכתרים בתעודות ותארים. אמר להם אביהם: "עתה, אערוך לכם בחינה". צחקו ואמרו: "מה לך ולמתמטיקה?" נטלם והביאם לפני רבי יהודה, רב העיר. אמר לו: "בבקשה, יבחן רבינו את בני בחוכמת החשבון". חייכו הבנים: מה לו לרב העטוף בגלימתו ומסוגר בד' אמות של הלכה, ולמתמטיקה? נטל הרב דף, כתב עליו תרגיל מתמטי סבוך, וביקשם לפתרו. אימצו השניים את מוחם, ונילאו. שירטט לפנייהם תרגיל שני, קל יותר. ניסו, התקדמו, הסתבכו, והתיאשו. כתב תרגיל שלישי, קל עוד יותר. נועצו יחדיו, והצליחו לפתור. נטל רבי יהודה את הקולמוס, ופתר בפניהם בכהרף עין את שני התרגילים הקודמים... השתאו התלמידים, וקראו: "כדי להגיע לרמה זו, יהיה עלינו ללמוד ארבע שנים נוספות!" אמר להם הרב: "בואו ותלמדו ארבע שנים גמרא, ותדעו גם אתם לפתור..."
(מעייין השבוע)

מעשה בשני שכנים ערבים שקרקעותיהם גבלו זה בזה. בין שתי השדות הפרידה שורת עצי פרי. באחד הימים נסע האחד מהם אל מחוץ לעיר לרגל עסקיו. כשחזר גילה ששכנו עקר את עצי הפרי ששימשו כחייץ, וכבש שטח נרחב משדהו. השכן הכחיש כמובן כל קשר למעשה, וטען שכל השטח הזרוע - שלו הוא מקדמת דנא... פרץ ריב גדול, והם הביאו את תעצומותיהם בפני השופט. נבון השופט והעביר את השיפוט לערכאה גבוהה יותר, עד שהגיעו אל המלך. נבון המלך והחליט כי רק רבם של היהודים, הגאון רבי יצחק טייב זצ"ל, יוכל לפתור את הבעיה. קראו לרב, והרב שאל את השכן הנפגע האם יש בביתו... פרד. הביא הלה את הפרד, ויצאו עימו לשדה. אמר לו רבי יצחק להריץ את הפרד. והפרד, כידוע אינו נכנס לשדה שאינו מכיר. רץ הפרד עד לנקודה מסוימת, ועצר. הורה הרב וחפרו שם, ולבושתו של הערבי השני נמצאו שורשי העצים שהיוו את קו הגבול עד לעקירתם הזדונית... התרגש הערבי שגזילתו הושבה לו, והביא לרב מתנה מפוארת. אמר לו הרב: "לו הייתי מקבל מתנות, לא הייתי יכול לפסוק דיני אמת"... סיפור זה שייך לפרשת השבוע, להודאתם של הגויים: "רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה", "כי היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים". אך לא פחות מכך שייך הוא להפטרות הפרשה, באשר מעורר את שאלת הכתוב: "ידע שור קנהו וחמור אבוס בעליו, ישראל לא ידע עמי לא התבונן"... אם הפרד יודע היכן להעצר-מדוע אין אנו יודעים היכן לעצור...

והייתם לי סגולה

זיכרון בלימוד התורה - לימוד דברי התוספות שבגמרא מועיל לזיכרון הלימוד.

זיכרון - יאריך בתיבת "זיכרון" כשאומר "זיכרון למעשה בראשית" בקידוש של ליל שבת. וכן כוין בברכת "אתה חונן" שבתפילת שמונה עשרה.

(סגולות רבותינו)

מדברי ראש הישיבה הרב"ג ר' יוסף מוֹגְרָבִי שליט"א

זינור הבנים

רק תקשיבו

סיפרה מורה בסימנר שבהיותה ילדה חוותה על בשרה ארוע שהשפיע עליה. היא נכנסה הביתה בוכה ונסערת בגלל "אירוע" שקרה בכיתתה והאמא אימצה אותה ללבה וחייבה אותה, ובאותו רגע, הילדה החלה לדבר. והאמא הקשיבה והקשיבה והקשיבה. ככל שעברו הדקות, נמוג הכאב וההרגשה השתפרה. ההרפיה הזו היתה תוצאה ישירה של ההקשבה. לא הייתי זקוקה לעצות, וניחומים לא היו מועילים לי. באותו רגע הייתי צריכה רק דבר אחד: שאמא תקשיב לי. חלפו שנים. מדי פעם אני נזכרת בהתרחסות הזו, ואז גדלה הערכתי לאמי ותחושת הכרת הטוב גואה בי. במהלך חיי היא אפשרה לי פעמים רבות להשמיע את כאבי ולהירגע. ואכן ידוע שהקשבה היא התבטאות ברורה של אהבה. כשאנו נמצאים במחיצת ילדינו ומקשיבים להם, אנו מחזקים בקירבם את הידיעה שאנחנו אוהבים אותם, מפנים זמן בעבורם, והם הדבר החשוב ביותר שיש לנו. כמה פעמים אנו נוטים לזלזל בהזדמנות נהדרת זו של גילוי אהבה, ופוטרים את ילדינו: "ב"אני עסוקה עכשיו", "תספר לאבא", או במקרה הטוב ממלמלים "כן, כן", כשמחשבותינו מטיילות אי שם. חשוב שנהיה ערים לעובדה שילדינו קולטים את חוסר ההקשבה שלנו, והם חשים דחייה. בפעם הבאה, כשילדיכם יספרו לכם על חבר שהיכה, או על מחברת ששכחו - הקשיבו ונסו לחלוק עימם את הרגשתם. הם פשוט רוצים לחוש בנוכחות שלכם. לפעמים מספרים אנשים, שקשה להם לאהוב. הם מתארים בכנות ילדות נעדרת חום ואהבה, ומרגישים שאין להם ממה לתת. "הילדים שלנו דורשים כל כך הרבה אנרגיות של התייחסות והקשבה", הם אומרים, "ואנחנו מעולם לא קיבלנו את המטענים הללו. מאין יהיה לנו הכוח לתת ולהעניק?". זו שאלה חשובה. חשבת עליה הרבה, מכיון שכדי לתת, צריכים, אכן, גם לקבל. האם יש מישהו בעולם שמשפיע עלינו קירבה ואהבה לה אנו כה זקוקים? אך דוקא בשל "דיעתינו" בנחיצות העניין ובהבנתנו בחסרון שאנו נושאים, יש להתאמץ ולדאוג שלא יסבלו ילדינו מכך, וככל שנרבה להקשיב ולתת את תשומת הלב לילדים, נזכה לקצור הצלחות טובות ולהקים דורות של ילדים בריאים בנפשם וחזקים בגופם, וה' יעזרנו.

שלום בית

כה תאמר לבית יעקב...

מצער הדבר שבימינו הרבה נשים עושות את הטוב בעיניהן. והגדילו לעשות הנשים אשר אין בהן דעת, שמערבות את אמותיהן בחיי הנישואין שלהן, ומקבלות גיבוי מלא לפשעיהן ולכל חטאתם ושוכנות יחד בתוך טומאתם, אוי להן ואוי לנפשן. וכי איזה כבוד זה לבעל לאכול "מנה חמה" או "מנה פלאפל", הלא אישה כזו צריכה לקבל מנה אחת אפים! ומי היא זאת המעזה לדבר בטלפונים ולהכניס שכנות הביתה, בו בזמן שבעלה מגיע מהכולל או מהעבודה? וכי זהו כבוד הבעל? הרמב"ם כתב: "ציוו חכמים על האשה שתהיה מכבדת את בעלה ביותר מדי, ויהא עליה מורא ממנו, ותעשה כל מעשיה על פיו. ויהיה בעיניה כמו שר או מלך, מהלכת בתאות ליבו ומרחקת כל מה שישנא, וזה דרך בנות ישראל ובני ישראל הקדושים והטהורים בזיווגן, ובדרכים אלה יהיה ישובן נאה ומשובח". (פ"ט"ו מהלכות אישות ה"כ). כתב בספר מנורת המאור (נר ג' כלל ו' חלק ד' פרק ב'): "אף על פי שהאישה היא בת זוגו של אדם, אל תחשוב בעיניה לבעלה כחבר אלא כאדון, ואז יאהבנה ותהא בעיניו כאחותו. ואם תמעט בדיבור אלא לצורך, תהא חביבה יותר על בעלה. אמרו במדרש שציוותה חכמה אחת לבתה כשהיתה מוליכה אותה לבית בעלה, אמרה לה: "בתי, עמדי לפניו כלפני המלך, ואם תהיי לו שפחה, הוא יהיה לך עבד ויכבדך כגבירה, ואם תתגדלי עליו, יהיה לך לאדון בעל כרחך, ואז תהיי בעיניו נקלה כאחת השפחות. ואם יבואו לו אורחים מקרוביו או מאוהביו, תקבלי אותם בסבר פנים יפות ותכבדי אותם בדברים חשובים כדי שיתכבד בעלך בעיניהם, ותשמרי את ביתו וכל אשר לו, ובזה תשאי חן בעיניו ותהיי עטרת בעלך". וכתוב בספר פלא יועץ (ערך "אהבת איש ואשה"): "ביותר יגדל החיוב על האשה לאהוב את בעלה ולכבדו כמלך בגדוד ולירא ממנו ולמלאות חפצו ורצונו בכל כוחה, וכל מגמתה ודעתה צריכה להיות להשתדל לרדת לסוף דעת בעלה ולדעת מה חפצו ולעשות רצונו למען תמצא חן בעיניו". ואשרי הזוכה לכבד את בעלה, חיייה מאושרים בכפליים, ואשרי המקיימת זאת למהדרין...

אמרי שפר

רה"ק רבי איתמר מקונסקוויילי אומר: על ידי ההכנעה - זוכים לשמחה.
רה"ק רבי שמחה בונם מפשיסחא אומר: "שמח לב מבקשי ה' " (דברי הימים א' ט"ז), מטבעו של אדם, כשאדם מחפש דבר האבוד - הוא בצער, ורק שמצא את האבדה - שמח, אולם מבקשי ה' שרויים הם בשמחה וגם בשעה שמבקשים אותו.

רה"ק רבי שלמה מרדומסק אומר: תשובה גם היא מצות עשה מהתורה ולכן מצוה לעשותה בשמחה.
רה"ק רבי שמואל מסוכצ'וב אומר: כאשר הלב מלא שמחה ופורצת החוצה, אז אינו מבחין בין אוהב לשונא.

(פתגמים נבחרים)